

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026, I käsittely

Kaupunginhallitus 23.10.2023 § 307
448/02.02.00/2022

Valmistelija talousjohtaja Juha Liinavuori

Suunnittelukehys ja lautakuntien esitykset

Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2024 talousarvion laadintaa ohjaavan suunnittelukehysten kokouksessaan 19.6.2023. Näiden hallituksen päättämien suuntaviivojen pohjalta kaupunginjohtaja antoi kesäkuussa yksityiskohtaisemmat talousarvion valmisteluohjeet lautakunnille.

Lautakunnat käsittelivät osastojen valmistelemat talousarvioesitykset syyskuun loppuun mennessä. Lautakuntien käsittelyiden jälkeen nettomenot (toimintakate) olivat kokonaisuudessaan noin 450 000 euroa suunnittelukehystä pienemmät. Lautakuntien esityksiä käsiteltiin lokakuussa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen seminaareissa.

Myyntituotot, maksutuotot, avustukset sekä muut toiminnan tuotot

Myyntituottoja on budjetoitu kehyksessä arvioitua vähemmän. Tämä selittyy omaan käyttöön valmistettavien investointeihin liittyvän laskutuksen maltillisella budjetoinnilla. Sitä vastoin peruskoulutukseen liittyviä kotikuntakorvauksia ennakoidaan kertyvän aiempaa enemmän. Maksutuottoja sekä tukia ja avustuksia on budjetoitu hieman kehystä enemmän. Muihin toiminnantuottoihin sisältyviin maanmyyntituloihin on suunnittelukehysten mukaisesti budjetoitu kaksi miljoonaa euroa eli 0,5 miljoonaa euroa aiempaa enemmän. Muiden toiminnantuottojen budjetointi ylittää kehyksen rakennusten, asuntojen ja tonttivuokrien korotettujen tuloarvioiden johdosta.

Kaiken kaikkiaan toiminnantuottoja on budjetoitu hieman suunnittelukehystä enemmän.

Toimintakulut

Toimintakulut alittavat suunnittelukehysten noin miljoonalla eurolla. Tämä selittyy omaan käyttöön valmistettavien (investoinnit) erien suunnittelukehystä pienemmällä budjetoinnilla. Toimintakuluihin liittyviä muutoksia eritellään tarkemmin jäljempänä toimielinkohtaisissa talousarvion sisältökuvauksissa.

Toimintakate (nettomenot)

Nettomenot (toimintakate) alittavat suunnittelukehysten varauksen 0,45 miljoonalla eurolla. Tämä saavutettiin, vaikka kasvatusta- ja opetuslautakunta ylitti oman kehyksensä 270 000 eurolla. Muut toimitukset pysyivät annetussa suunnittelukehyksessä. Kehyksessä oli kaupungin tasolla arvioitu palkankorotusvaikutukset väljästi ja tämä kattoi kasvatusta- ja opetuslautakunnan ylityksen.

Verotulot ja valtionosuudet

Kuntien tuloveroprosentti pyöristetään automaattisesti lähimpään

kymmenykseen vuodelle 2024, eli pyöristykseen jälkeen Ylöjärven tuloveroprosentti on 7,9. Talousarvioesitys sisältää 0,5 prosenttiyksikön korotuksen tuloveroon. Esityksen mukainen tuloveroprosentti on 8,4. Verotuloarvioina on käytetty kuntaliiton ylläpitämää verotulojen ennustekehikkoa lokakuulta 2023.

Tuloveron tuottoarvio ilman veronkorotusta on pysynyt kehyksen aikaisella tasolla. Veronkorotuksen tuottoarvio on noin 3,5 miljoonaa euroa. Yhteisöverotuotot ovat sitä vastoin hieman laskeneet (-0,3 m€) alkuperäisestä arviosta.

Kiinteistöverolain muuttamisesta on valmisteilla lakiesitys. Esitys perustuu hallitusohjelman kirjaukseen siitä, että verotuksen painopistettä tulisi siirtää voimakkaammin maapohjan verottamiseen. Esityksen mukaisesti maapohja eriytetään yleisestä kiinteistöverolajista siten, että siihen sovelletaan omaa veroprosentin vaihteluväliä. Yleisen veroprosentin vaihteluväli rakennusten osalta säilyy ennallaan 0,93–2,00, mutta maapohjan osalta vaihteluvälin alarajaksi määrättäisiin 1,30. Maapohjan kiinteistöveroprosentin yläraja säilyisi 2,00 prosentissa.

Maapohjan veroprosentin muutos lisää kiinteistöverotuottoja Ylöjärvellä 750 000 euroa.

Talousarvio sisältää myös veroprosentin korottamisen rakennusten osalta 0,05 prosenttiyksiköllä 0,93 prosentista 0,98 prosenttiin. Kiinteistöveroprosentit ovat Ylöjärvellä naapurikuntaan verrattuna maltillisella tasolla. Korotuksella on noin 100 000 euron lisävaikutus verotuloihin.

Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti on Ylöjärvellä 3,0 (vaihteluväli 2,0-6,0). Prosenttia esitetään korotettavaksi 6,0 prosenttiin. Lisätulovaikutus korotuksella on vähäinen (noin 20 000 euroa), mutta korotuksella haetaan sitä, että rakentamattomat rakennuspaikat pyrittäisiin ottamaan aktiivisemmin rakennuskäyttöön.

Ylöjärvi ei ole aiemmin päättänyt kiinteistöveroprosenttia voimalaitoksille. Tämä voi maksimissaan olla 3,1 prosenttia. Talousarvio sisältää esityksen, että voimalaitoksille päätetään maksimin mukainen veroprosentti eli 3,1 prosenttia.

Valtionosuudet on budjetoitu Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön lokakuusen ennakkolaskelman mukaisesti

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot- ja kulut ylittävät kehyksen 0,2 miljoonalla eurolla. Rahoituksen nettomenot ovat kasvaneet kehykseen nähden esimerkiksi sen johdosta, että sijoitustoiminnan tuotot on budjetoitu aiempaa maltillisemmalle tasolle epävarmasta markkinatilanteesta johtuen.

Vuosikate ja tulos

Tuloslaskelman vuosikatteen muodostuu 9,1 milj. euroa. Arvio poistojen yhteismäärästä on 13,2 milj. euroa. Poistojen määrä nousee selvästi vuosittain suunnittelukaudella kasvaneen investointitason johdosta. Tilikauden tulokseksi muodostuu -4,1 milj. euroa. Poistoeron vähennys 1,2 milj. euroa syntyy investointeihin tehtyjen investointivarausten purusta. Poistoeron jälkeen

tilikauden alijäämäksi muodostuu 3,0 milj. euroa.

Investoinnit

Investointien määrä on vuosittain seuraava: vuosi 2024 27,5 milj. euroa, vuosi 2025 21,7 milj. euroa ja vuosi 2026 27,5 milj. euroa. Investointitarpeet jatkuvat myös tulevana vuosina ja tämän vuoksi velkaantuminen kasvaa vuosittain. Arvioitu velkamäärä asukasta kohtaan laskettuna muodostuisi seuraavaksi; 3459 euroa vuonna 2024, 3709 euroa vuonna 2025 ja 4074 euroa vuonna 2026.

Keskeinen talousarvioesityksen sisältö toimitelimitäin

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

- Nettomenot 59 000 €, 59 000 € enemmän verrattuna TA23
- Vuonna 2024 on presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit.
- Oikeusministeriö maksaa kaupungille kertakorvaukset vaalien toimittamisesta

TARKASTUSLAUTAKUNTA

- Nettomenot 59 000 €, 1 500 € vähemmän verrattuna TA23.

HALLINTO- JA TALOUSOSASTO

- Nettomenot 8,6 m€
- Bruttomenot 11,6 m€, 200 000 € (1,8 %) enemmän kun TA23
- Ei esityksiä uusiksi vakansseiksi
- Lisäykset/uudet erät:
 - Juhlavuoden vastaanotto ja henkilöstöjuhlan kustannukset 50 000 €
 - Microsoftin lisenssitason nosto tietoturvaan liittyen, kustannus jakautuu toimitelimitäin 130 000 €
 - Maanmyyntituottoja on lisätty aiempiin talousarvioihin nähden 0,5 m€ perustuen aiempien vuosien toteumiin ja kasvuohjelman linjauksiin.
- Poistuvat erät/säästömahdollisuudet
 - Kaikki esihenkilöt ovat käyneet esihenkilökoulutusohjelman. Koulutuksen painopistettä suunnataan jatkossa enemmän uusille esihenkilöille. Budjettivarausta voidaan vähentää -20 000 €.
 - Verotuksen hoidosta maksettavat kustannukset pienenevät -105 000 €
 - Lisäresurssitarve hyvinvointialuesiirtymän loppuselvittelyihin poistuu -20 000 €
 - Ei kalustoinvestointiesityksiä vuodelle 2024
 - Varataan hankkeiden välirahoitusmallia varten talousarvion antolainauseriin 50 000 euroa edellisvuoden tapaan.

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

- Nettomenot 59,1 m€, 1,0 m€ (1,7 %) enemmän kun TA23
- Ostetaan lisää Ylöjärven Jäähallilta vuoroja varhaiskasvatukseen, perusopetuksen ja lukion käyttöön +20 000€
- Kokeillaan pilottina puistoruokailun järjestämistä Räikän puistossa

kesäkuussa 2024 +15 000 € (ruoka, logistiikka, jakelu, oheistoiminta)

Varhaiskasvatus

- Kymmenen varhaiskasvatuksen ohjaajaa 1.8.2024 lähtien. Lisää varhaiskasvatuspaikkoja, pienten lasten hoitotarve 150 000 €
- Soppeenmäen uusi päiväkoti, 4 varhaiskasvatuksen opettajaa ja 2 lastenhoitajaa 1.8.2024 alkaen 105 000€
- Henkilöstön Nepsy-osaamisen (neuropsykiatriset haasteet) vahvistaminen 15 000 €
- Palvelusetelit, setelin arvon tarkastaminen, lisäpaikat 100 000 €
- Henkilöstön kelpoisuusehtojen muutos, 5 lastenhoitajan toimea muutetaan varhaiskasvatuksen sosionomeiksi 30 000 €
- E-vaka projekti, Effica ja Päikky-ohjelmien korvaaminen uudella järjestelmällä, ylläpitomaksut 52 000 €

Perusopetus

- Kaksi erityisopettajaa 1.8.2024 lähtien, erityisen tuen kasvu 50 000 €
- Yläkoulujen tuntikehyksen lisäys 70 tunnilla, oppilasmäärä kasvaa edelleen yläluokilla 82 000 €
- Opinto-ohjaaja 1.8.2024 lähtien, oppilasmäärän kasvu yläluokilla, oppivelvollisuuslaki 27 000 €
- Suomi toisena kielenä - opetuksen sekä maahanmuuttajien kotikielten opetuksen laajentuminen 24 000 €, tuntiopetuksen määrän kasvu sekä yksi vakanssimuutos
- Määräaikaisten koulunkäynninohjaajien vakinaistaminen (10) 1.8.2024 lähtien, vastaamaan pysyvää tarvetta, ei kustannusvaikutusta
- Toistaiseksi otettujen tuntiopettajien tehtäviä muutetaan lehtoreiden viroiksi, kuusi vakanssia, ei kustannusvaikutusta
- Henkilöstön Nepsy-osaamisen (neuropsykiatriset haasteet) vahvistaminen 15 000 €
- Alakouluissa neljän opetusryhmän vähennys -108 000 € oppilasmäärän lasku n. 140 oppilasta

Lukiokoulutus

- LisäValo-hanke, hankesuunnittelu, teknologialinjan suunnittelu 25 000€
- Oppivelvollisuuslain toimeenpano, opetuksen maksuttomuus, viimeinen 4. toimeenpanovuosi +10 000€

Kalustoinvestoinnit

- Kalustoinvestoinnit 384 000 €
 - Siltatien koulun ensikertainen kalustaminen (musiikkiluokka, perusopetustiloja, esitystekniikka 197 000 €
 - Soppeenmäen uusi päiväkoti, ensikertainen kalustaminen 80 000€
 - E-Vaka-hanke investointeihin kirjattava osuus 107 000 €

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

- Nettomenot 4,3 m€, 200 000 € (5,8 %) enemmän kun TA23.
- Tapahtumien turvajärjestelyt 15 000€
- Tuki Ylöjärven Jäähalli Oy:lle kasvaneiden kustannusten kattamiseksi. Tuella taataan liikuntalain 5 pykälän mukaista yleisten edellytysten luomista liikunnalle sekä liikuntapaikkojen ylläpitoa 60 000 €

- Hyte-rahoituskertoimiin liittyvät toimet 40 000 €
- Liikuntaseurojen avustukset +10 000 €
- Kansalliseen e-kirjastoon liittyminen 18 000 €
- Kilpaurheilun sponsorisopimukset 5 000 €
- Määräaikaisen koordinaattorin toimen vakinaistaminen hyvinvointipalvelujen tehtäväalueella 27 000 €, painopisteenä harrastamisen ja järjestö- ja vapaaehtoistyön koordinaatio sekä Unicefin lapsiystävällinen kunta -mallin valmistelun jatkaminen
- Kuvataidekoulun tuntiopettajan vakanssi muutetaan kuvataidekoulun opettajaksi, ei kustannusvaikutusta
- Hyvinvointipäällikön toimi muutetaan viraksi, ei kustannusvaikutusta
- Yksi kirjastovirkailijan toimi muutetaan kirjastonhoitajan toimeksi ja yksi kirjastonhoitajan toimi muutetaan vastaavaksi kirjastonhoitajaksi, kustannusvaikutus yhteensä 4 000€

Kalustoinvestoinnit

- Kalustoinvestoinnit 115 000 €
 - Siltatien liikuntahallin ensikertainen kalustaminen 90 000 €
 - Nuorisotilojen heikkokuntoisten kalusteiden uusiminen 25 000 €

TEKNINEN LAUTAKUNTA

- Nettomenot 21,0 m€, 1,6 m€ (7,6 %) enemmän kun TA23.
- Joukkoliikenteen tukitarve (matkustajamäärät, kustannusten kasvu), + 50 000 €
- Ylöjärven esittämien joukkoliikenteen vyöhykemuutosten aiheuttama lisätukitarve 15 000 €
- Siltatien koulun käyttötalouskulut koko vuodeksi (lämmitys, sähkö, vesi) +220 000 € (TA23 80 000 €)
- Siltatien koulu, siivous (kone ja tarvikkeet) 10 000 €
- Siltatien kentät, energiakulut 6 kk 30 000 €
- Siltatien kentät, jäähoitokone, huoltoleasing 6 kk 14 000 €
- Siltatien kentät, Avant varustettuna jääsikilihöylällä huoltoleasing 6 kk 8 000 €
- Polttoaineet +50 000 € (TA22 220t€)
- Lämmitys -70 000 (TA22 1,1 m€)
- Sähkö ja kaasu +200 000 € (TA 2,2 m€)
- Kaukolämpö +90 000 € (TA22 1,0 m€)
- Talvikunnossapito +150 000 € (TA22 2,8 m€)
- Raideliikenneselvitysten vaatimat konsulttikulut 100 000 €
- Karjulankosken pato (selvitykset, toimenpiteet) 80 000 €
- Kurun koulun purkukustannukset 250 000 €
- Sisäilmakorjaukset +140 000€
- Taloussihteeri 1.1.2024 alkaen 40 000 €
- Siivooja (Siltatien koulu) 1.1.2024 alkaen 33 000 €
- Liikuntapaikkojen hoitaja (Siltatien kentät) 1.7.2024 alkaen 20 000 €
- Maanrakennusmestari 1.1.2024 alkaen 53 000 €
- Autonkuljettajan vakanssi muutetaan kunnossapitotyöntekijäksi, ei kustannusvaikutusta

Kalustoinvestoinnit

- Kalustoinvestoinnit 280 000 €.
 - Latukoneen lunastaminen leasing-optio 150 000 €
 - Korvausinvestointina pienkuormaaja ja traktori 100 000 €
 - Yllättävät pienemmät kalustoinvestoinnit 30 000 €

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

- Nettomenot 3,15 m€, 40 000 € (1,72 %) enemmän kun TA23.
- ICT-kulut (ohjelmistojen päivitykset) +80 000 €
- Keskusta-alueen arkkitehtikilpailu toteutuu vuonna 2023, määrärahavaraus voidaan poistaa – 100 000 €
- Kantatilatarkastelun esiselvitys toteutetaan konsulttityönä, kustannusarvio noin 15 000 €

Oheismateriaali	- Tuloslaskelma 2024-2026
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus käy lähetekeskustelun talousarvion loppuvalmistelun pohjaksi.
Päätös	Hyväksyttiin.